

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

Βελεστίνο 11-05-2018

Ταχ. Δ/νση: Πεζόδρομος Ρήγα Φεραίου 66
Τ.Κ. 37 500 ΒΕΛΕΣΤΙΝΟ
Τηλ.: 2425350211
FAX: 24250 – 22870
e-mail: d.r.feraiou@0922.syzefxis.gov.gr,

ΠΡΟΣ
κ. Κώστα Γκούμα

ΘΕΜΑ: «Αποστολή συμπληρωμένου ερωτηματολογίου».

Σε συνέχεια της τηλεφωνικής μας επικοινωνίας, αναφορικά με το αφιέρωμα στο έργο της Κάρλας μέσω του ιστότοπου σας, το οποίο θα γίνει με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος (5 Ιουνίου 2018), σας καταθέτουμε τις απόψεις μας στο ερωτηματολόγιο που μας αποστείλατε.

Ακολουθεί το ερωτηματολόγιο.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΚΑΡΛΑ-ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

1. Πως αξιολογείτε την έως σήμερα πορεία του τεχνικού έργου; Πότε αναμένεται η ολοκλήρωση των εργασιών και η παραλαβή του;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το έργο της ανασύστασης της λίμνης Κάρλας είναι έργο που ξεκίνησε το 2000 και είχε χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης το 2015.

Είναι συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν κινδύνευσε από χρηματοδότηση. Κινδύνευσε όμως από καθυστερήσεις.

Ενώ έως το 2014 την ευθύνη και εποπτεία κατασκευής των έργων είχε απ' ευθείας το Υπουργείο Υποδομών με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, το 2014 όσα έργα υπολείπονταν δόθηκαν για ολοκλήρωση στην Περιφέρεια. Σήμερα το σύνολο των έργων έχει ολοκληρωθεί εκτός από την εργολαβία άρδευσης (Α' φάση) η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2018.

Υπήρξαν όμως και μερικές αστοχίες ως προς τις αρχικές μελέτες – κατασκευές των έργων και γι' αυτό χρειάσθηκαν συμπληρωματικές μελέτες και κατασκευές έργων για τη διόρθωση των αρχικών αστοχιών ή παραλήψεων. Η Περιφέρεια έχει ήδη προχωρήσει στις συμπληρωματικές μελέτες και αναμένεται η υλοποίηση αυτών των συμπληρωματικών έργων.

2. Θεωρείτε ότι απαιτούνται αλλά συμπληρωματικά τεχνικά έργα για την πλήρη και ορθολογική λειτουργία του νέου ταμιευτήρα (κυρίως σε ότι αφορά στον τρόπο τροφοδοσίας του από τον ποταμό Πηνειό); Θεωρείτε επίσης επαρκή την μέση παροχή υδάτων του Πηνειού ώστε να μην δημιουργηθούν στο μέλλον προβλήματα στην τροφοδοσία της λίμνης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η τροφοδοσία της λίμνης από τον Πηνειό είναι ίσως το σημαντικότερο όλων, γιατί ο Πηνειός είναι η κύρια πηγή τροφοδοσίας της λίμνης και χωρίς νερό δεν μπορεί να υπάρξει λίμνη.

Οι μελέτες προέβλεπαν την δημιουργία ενός μεγάλου αντλιοστασίου στον Πηνειό το οποίο και έγινε.

Η μεταφορά του νερού από τον Πηνειό στην Κάρλα θα γίνονταν μέσω υφιστάμενων τάφρων αφού πρώτα γινόταν ο καθαρισμός τους και η εκβάθυνσή τους όπου αυτό ήταν απαραίτητο όπως και έγινε.

Δυστυχώς σε ένα από τα σημεία των υφιστάμενων τάφρων υπήρξε αστοχία. Δεν υπολογίσθηκαν σωστά οι κλίσεις αλλά και η παροχετευτικότητα της κύριας τάφρου τροφοδοσίας (2T) και αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην μπορεί να έρθει ικανοποιητική ποσότητα νερού από τον Πηνειό στην λίμνη. Αυτή η αστοχία άργησε να αποκαλυφθεί γιατί το νερό στη λίμνη ξεκίνησε να έρχεται από το 2010. Έκτοτε έγιναν κάποιες μικρές παρεμβάσεις αλλά χρειάζονται και άλλες. Η Περιφέρεια που έχει πλέον την ευθύνη ολοκλήρωσης των έργων μας ενημέρωσε ότι έχει ήδη εκπονήσει νέες μελέτες και ήδη βρίσκεται στην ανάθεση της σχετικής εργολαβίας για την επίλυση του προβλήματος.

Επίσης, θεωρούμε ότι η λίμνη Κάρλα θα πρέπει να τροφοδοτηθεί με νερό και από το φράγμα της Γυρτώνης πράγμα που θα δώσει δεύτερη εναλλακτική λύση για περισσότερη παροχέτευση.

Τέλος, θα πρέπει να ολοκληρωθούν και τα έργα τα οποία εγκαταλείφθηκαν όπως η κατασκευή του συλλεκτήρα Σ7 που μεταφέρει βρόχινα νερά στη λίμνη.

3. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την ασφαλή από οικολογικής απόψεως λειτουργία του έργου και την εξάλειψη των προβλημάτων που κατά καιρούς εμφανίζονται και έχουν ως αποτέλεσμα τον θάνατο ποικίλων ειδών που διαβιούν στον (νέο) βιότοπο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η βασική προϋπόθεση είναι να λειτουργήσουν όλα τα έργα και κυρίως τα έργα μεταφοράς νερού από τον Πηνειό, τους υπόλοιπους συλλεκτήρες που μεταφέρουν τα βρόχινα και τα δύο αντλιοστάσια που κατασκευάσθηκαν στις όχθες της λίμνης για το σκοπό αυτό. Επίσης, πρέπει να λειτουργήσει σωστά ο τεχνητός υγρότοπος αναβάθμισης των στραγγιδίων που βρίσκεται στη δυτική πλευρά της λίμνης. Αυτό θα προσδώσει καλύτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά στο νερό της λίμνης. Δυστυχώς πολύ σημαντική αστοχία είναι το γεγονός ότι δεν προβλέφθηκε τίποτα σχετικά με την αυξημένη κτηνοτροφία που προϋπήρχε στην περιοχή και συνεχίζει να υπάρχει. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

Το ίδιο γίνεται και με την γεωργία. Οι καλλιέργειες ολόκληρης της λεκάνης περιμετρικά της λίμνης επηρεάζουν τόσο τα επιφανειακά όσο και τα υπόγεια νερά. Πρέπει να ληφθούν μέτρα και να δοθούν κατευθύνσεις στους αγρότες όσο αφορά τον τρόπο καλλιέργειας έτσι ώστε να μην επιβαρύνεται το περιβάλλον.

4. Ποια είναι η σημασία και οι προοπτικές του νέου αυτού ταμιευτήρα πολλαπλού σκοπού για τη Θεσσαλία; Έχει εκπονηθεί κάποιο σχετικό σχέδιο; Πως αναμένεται να επηρεάσει την ζωή των κατοίκων, την παραγωγική διαδικασία, την οικονομία της ευρύτερης περιοχής κλπ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η σημασία του έργου της Κάρλας είναι καίρια για την επιβίωση ολόκληρου του Θεσσαλικού κάμπου. Οι λόγοι που επέβαλαν την επαναδημιουργία της λίμνης είναι γνωστοί και πρώτοι απ' όλους το διαπίστωσαν οι κάτοικοι των παρακάρλιων χωριών. Τα υπόγεια νερά έτειναν προς εξαφάνιση, άρχισαν να δημιουργούνται ρήγματα, το κλίμα άλλαξε κλπ.

Το μάθημα που πήραμε είναι ότι όταν ο άνθρωπος επεμβαίνει ανεξέλεγκτα στο περιβάλλον (όπως έγινε με την αποξήρανση της Κάρλας το 1962) τότε η φύση τιμωρεί.

Οι προοπτικές με την επανασύσταση της λίμνης είναι πάρα πολλές, όπως η αποκατάσταση του υδροφόρου, του μικροκλίματος, της βιοποικιλότητας, η προστασία από πλημμύρες, η φθηνή άρδευση για τους αγρότες, η αλιεία, οι ναυταθλητικές δραστηριότητες, η άνοδος του τουρισμού και πολλές ακόμη.

5. Ποιο είναι το όραμα και οι προσδοκίες σας για το μέλλον, μετά την λειτουργία της νέας τεχνητής λίμνης Κάρλας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο Δήμος είναι αισιόδοξος για το μέλλον της λίμνης και της ευρύτερης περιοχής, παρά τα προβλήματα των καθυστερήσεων όσον αφορά τα έργα ή άλλους παράγοντες.

Το όραμά μας για τη λίμνη είναι η αποκατάσταση του υδροφόρου, του μικροκλίματος, της βιοποικιλότητας, η προστασία από πλημμύρες, η φθηνή άρδευση για τους αγρότες, η αλιεία, οι ναυταθλητικές δραστηριότητες, η άνοδος του τουρισμού και πολλά ακόμη.

6. Με βάση τα προηγούμενα ποιο θα πρέπει να είναι κατά την γνώμη σας το μοντέλο διοίκησης και διαχείρισης του νέου ταμιευτήρα της Κάρλας; Ποια είναι η προοπτική του υφιστάμενου φορέα διαχείρισης για την Κάρλα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θεωρούμε ότι το μοντέλο διοίκησης, διαχείρισης και λειτουργίας των έργων της Κάρλας είναι πολύ σημαντικός παράγοντας και θα έπρεπε εδώ και χρόνια να έχει λυθεί.

Η αρχική πρόβλεψη ήταν ο Φορέας Διαχείρισης Κάρλας που θα δημιουργούνταν να αναλάβει τη διαχείριση και λειτουργία του παραπάνω έργου.

Για το λόγο αυτό είχε εκδοθεί KYA το 2003 η οποία είχε σταλεί για διαβούλευση προκειμένου στη συνέχεια να νομοθετηθεί και να αποτελέσει Νόμο του Κράτους.

Η KYA αυτή δυστυχώς δεν νομοθετήθηκε ποτέ και έτσι η διαχείριση και λειτουργία του έργου της Κάρλας είναι από τότε στον «αέρα».

Ο Φορέας Κάρλας δημιουργήθηκε αλλά δεν του δόθηκαν ποτέ αυτές οι αρμοδιότητες.

Όλα αυτά τα χρόνια που γίνονται τα έργα όλοι έχουμε επισημάνει ότι το μεγάλο θέμα θα προκύψει όταν φτάσει η ώρα να τελειώσουν οι εργολαβίες και θα πρόκειται το έργο να λειτουργήσει και να συντηρηθεί.

Όμως δεν έγινε τίποτα.

Ήδη με την καθυστέρηση παράδοσης των έργων στον Φορέα που θα τα λειτουργήσει προέκυψαν κλοπές και ζημιές από πυρκαγιές που στοίχισαν πάνω από 1.000.000 Ευρώ για να αποκατασταθούν.

Το θέμα της διαχείρισης δεν είναι καθόλου απλό.

Για τη διαχείριση και λειτουργία των έργων της Κάρλας θα απαιτούνται πάνω από 3.000.000 ευρώ κάθε χρόνο σε προσωπικό, μηχανήματα, έξοδα συντήρησης αναχωμάτων, χαντακιών, αντλιοστασίων κλπ, έξοδα λειτουργίας αντλιοστασίων πλήρωσης της λίμνης με νερό, έξοδα αντλιοστασίων άρδευσης και συντήρηση των αγωγών άρδευσης, έξοδα λειτουργίας του Μουσείου Καναλίων και του Κέντρου Πληροφόρησης Στεφανοβικείου καθώς και συντήρηση των εκθεμάτων τους και γενικά «ένα σωρό» άλλων υποχρεώσεων.

Όμως, θα υπάρξουν και έσοδα όπως για παράδειγμα από την πώληση του νερού για άρδευση στους αγρότες, έσοδα από τέλη αλιείας, τουρισμού, προστίμων από παραβάσεις στο περιβάλλον, κλπ

Επίσης, όλοι καταλαβαίνουν ότι ένα τέτοιο μεγάλο έργο που θα ξεπεράσει τα 250.000.000,00 ευρώ δεν μπορεί να διοικηθεί και να ελεγχθεί από μακριά.

Ο Φορέας που θα διοικήσει την Κάρλα πρέπει να εδρεύει επί τόπου.

Για να μπορέσουμε να αποφασίσουμε για τη διαχείριση θα πρέπει να γνωρίζουμε ποιοι ήταν οι ρόλοι των αρμοδίων σε σχέση με την Κάρλα όλα αυτά τα χρόνια, πώς είχε αρχικά μελετηθεί να λειτουργήσει αυτό το μεγάλο έργο και ποιος ήταν ο ρόλος του Κράτους στα έργα της Κάρλας.

Ο ρόλος του Κράτους από την αρχή μέχρι σήμερα ήταν κυρίαρχος.

Το Κράτος μέσω των Υπουργείων του υλοποίησε τις μελέτες, τις κατέθεσε στην ΕΕ και πήρε χρηματοδότηση. Με δικούς του υπαλλήλους (ΕΥΔΕ Κάρλας) επόπτευσε όλα αυτά τα χρόνια τις εργολαβίες και γενικά την εξέλιξη των έργων. Ο αρχικός προγραμματισμός ήταν το έργο να κατασκευασθεί υπό την επίβλεψη των Υπουργείων και όταν οι εργολαβίες τελειώσουν να παραδοθούν για διαχείριση και λειτουργία στον Φορέα Διαχείρισης Κάρλας πράγμα που ακόμη περιμένουμε να γίνει.

Ποιος είναι ο ρόλος της Περιφέρειας στα έργα της Κάρλας.

Η περιφέρεια από την αρχή (2000) μέχρι το (2014) δεν είχε καμία συμμετοχή ή εμπλοκή στα έργα της Κάρλας.

Ο ρόλος της μέχρι τότε ήταν εισηγητικός – γνωμοδοτικός.

Το 2014 με την κρίση ήρθε και η μείωση προσωπικού των δημοσίων υπαλλήλων. Τότε μπήκαν στη διαθεσιμότητα και οι υπάλληλοι της ΕΥΔΕ Κάρλας που ανήκαν στα διάφορα Υπουργεία και ήταν εγκατεστημένοι στα πρόχειρα γραφεία δίπλα στη λίμνη με σκοπό να υλοποιούν για λογαριασμό των Υπουργείων τα έργα της Κάρλας. Τότε αυτοί οι υπάλληλοι με τη διαθεσιμότητα «μεταπήδησαν» στην Περιφέρεια και δόθηκε στην Περιφέρεια η συνέχιση των έργων της Κάρλας.

Ευτυχώς η Περιφέρεια από το 2014 δούλεψε συστηματικά και κατάφερε να ξεμπλοκάρει τις εργολαβίες με αποτέλεσμα να συνεχιστούν τα έργα τα οποία τελειώνουν το 2018.

Άρα η Περιφέρεια ανέλαβε από το 2014 και μετά να τελειώσει τα έργα της Κάρλας και όχι να αναλάβει τη διαχείριση και λειτουργία των έργων όπως μερικοί νομίζουν.

Ποιος είναι ο ρόλος του Δήμου Ρήγα Φεραίου στο έργο της Κάρλας.

Όπως γνωρίζετε το έργο της Κάρλας βρίσκεται κατά 90% εντός των ορίων του Δήμου μας.

Ο ρόλος μας μέχρι σήμερα ήταν εισηγητικός – γνωμοδοτικός.

Επειδή όμως η Κάρλα, όπως προαναφέρθηκε βρίσκεται σχεδόν ολόκληρη εντός των ορίων μας όλες οι εξελίξεις που την αφορούν επηρεάζουν άμεσα τόσο τους δημότες μας όσο και το περιβάλλον του Δήμου μας.

Άρα ως Δήμος Ρήγα Φεραίου παρακολουθούμε όλα αυτά τα χρόνια στενά όσα αφορούν τη λίμνη και παρεμβαίνουμε εισηγητικά σε όλα τα ζητήματα.

Ειδικά στο θέμα διαχείρισης και λειτουργίας των έργων της Κάρλας ασκούμε πίεση εδώ και χρόνια να λυθεί το θέμα αλλά δυστυχώς ακόμη περιμένουμε.

Ανησυχία για παραπλανητικές απόψεις περί κατακερματισμού αρμοδιοτήτων.

Το τελευταίο διάστημα ακούγονται φωνές για κατακερματισμό αρμοδιοτήτων όσο αφορά τη διαχείριση των έργων της Κάρλας και αυτό είναι ανησυχητικό.

Για παράδειγμα το αρδευτικό να αναλάβει το ΤΟΕΒ, τον υγρότοπο, το Μουσείο Καναλίων και το Κέντρο Πληροφόρησης Στεφανοβικείου να αναλάβει ο Φορέας, κλπ.

Αυτό είναι το εύκολο για να δοθεί μία πρόχειρη λύση χωρίς προγραμματισμό και εξασφάλιση πόρων.

Όποτε έγινε αυτό υπήρξε πρόβλημα σε σύγχυση αρμοδιοτήτων, σε αντικρουόμενες απόψεις υπηρεσιών, σε αδυναμία λειτουργίας λόγω έλλειψης πόρων και εξειδικευμένου προσωπικού κλπ. Γενικά όποτε αυτό έγινε, απέτυχε.

Η Κάρλα και τα έργα της (αναχώματα, χαντάκια, αντλιοστάσια, υγρότοπος, μουσεία, αρδευτικό κλπ) έγιναν με ένα σκοπό.

Να αποκατασταθεί το περιβάλλον, να διαχειριστεί το νερό προς όφελος αρχικά του περιβάλλοντος και στη συνέχεια των αγροτών της περιοχής και τέλος να διαχειριστούν οι νέοι πόροι που θα δημιουργηθούν από τον τουρισμό την αλιεία κλπ

Όλα αυτά είναι αλληλένδετα και το ένα εξαρτάται από το άλλο.

Αποτελούν κρίκους μιας αλυσίδας που δεν πρέπει να διασπαστεί.

Συμπέρασμα:

Ο Φορέας που θα αναλάβει το έργο της Κάρλας θα πρέπει να είναι ένας αφού πρώτα διασφαλιστούν και νομοθετηθούν οι πόροι, το προσωπικό και ο χώρος εγκατάστασής τους που θα πρέπει να είναι δίπλα στη λίμνη.

Όσον αφορά το νομοθετικό πλαίσιο υπάρχει ήδη σχέδιο Νόμου από το 2003.

Το νομοθετικό πλαίσιο θα πρέπει να στηριχθεί πάνω στην KYA του 2003 που ήταν τόσο αναλυτική και εμπειριστατωμένη που αν αυτή είχε προχωρήσει τώρα δεν θα είχαμε αυτά τα προβλήματα.

Δυστυχώς, στη Χώρα μας για μια ακόμη φορά άλλα είχαμε μελετήσει στην αρχή (όσο αφορά το Φορέα διαχείρισης και λειτουργίας των έργων) και άλλα πάμε να κάνουμε.

Το κακό αυτή τη φορά είναι ότι αυτά που είχαμε μελετήσει τα είχαμε εισηγηθεί από τότε και στην ΕΕ και εκείνη μας χρηματοδότησε. Εμείς, όμως, δεν προχωρήσαμε στην Νομοθέτηση των όσων είχαμε εισηγηθεί και σα να μην έφτανε αυτό τώρα πάμε και να τα αλλάξουμε.

Καλούμαστε τώρα που «ο κόμπος έφτασε στο χτένι» σε συσκέψεις επί συσκέψεων για να εισηγηθούμε τι; Τα αυτονόητα.

Τα αυτονόητα είναι:

Να γίνει αυτό ακριβώς αυτό που είχε αρχικά μελετηθεί και μάλιστα είχε εγκριθεί και από την ΕΕ.

Το τι είναι αυτό το γνωρίζουμε όλοι και αν το ξεχάσαμε ή κάνουμε ότι το ξεχάσαμε υπάρχουν και τα στοιχεία αλλά και οι άνθρωποι που συμμετείχαν τότε στις συσκέψεις και στις ημερίδες για να μας το θυμίσουν.

Ένας Φορέας με όλες τις αρμοδιότητες, με τη διασφάλιση των πόρων, προσωπικού κλπ, όπως προβλέπονταν από την KYA του 2003 και αυτός δεν πρέπει να είναι άλλος από τον Φορέα Διαχείρισης Κάρλας που ήδη υπάρχει και δημιουργήθηκε γι' αυτόν τον σκοπό.

7. Εκτός των παραπάνω, υπάρχουν κάποια (άλλα) αιτήματα ή / και διεκδικήσεις από την πολιτεία σε σχέση με την Κάρλα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υπάρχουν αιτήματα όπως:

Προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο πρέπει να δώσει λύση με τις παραχωρήσεις των εναπομεινάντων δημοσίων εκτάσεων περιμετρικά της λίμνης σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, με τη διευθέτηση του θέματος της κτηνοτροφίας και της γεωργίας περιμετρικά της λίμνης, με την νομοθέτηση κανονισμού αλιείας, κλπ.

Προς το Υπουργείο Τουρισμού σχετικά με την συμβολή του για την τουριστική προβολή και ανάδειξη της περιοχής αλλά και τη δημιουργία τουριστικών υποδομών.

Προς το Υπουργείο Υποδομών για τα συμπληρωματικά έργα που απαιτούνται αλλά και το τελείωμα αυτών που εγκαταλείφηκαν.

Προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος για την συμβολή του (μια και είναι το εποπτεύον Υπουργείο του Φορέα Διαχείρισης Κάρλας) στο να δοθούν οι αρμοδιότητες λειτουργίας και διαχείρισης όλων των έργων της λίμνης στον Φορέα και παράλληλα να διασφαλιστούν οι πόροι.